

# Kávésok Lapja

XII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

10. szám.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII., József-krt. 38. I. 5. Tel: 32-1-05.

Felelős szerkesztő:

DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 31. Tel: 31-4-00

## Emlékeztető

### MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

**Május 20-ig** befizetendő az általányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

**Május 25-ig** befizetendő a személyzet illetményei-ből levont kereseti, külön és rokkantellátási adó.

**Június 5-ig** megfizetendő a II. negyedévi üzlet bér második részlete.

**Június 6-ig** megfizetendő a nem általányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

**Június 10-ig** tartoznak az adóközösség tagjai megfizetni június havi forgalmi és fényüzési adóátalányukat.

**Június 15-ig** fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

## Féket a demagógiára!

Magasra csapnak fel a borralaló rendelet által keltett hullámok. Hírlapi cikkek sokasága, nyilatkozatok jobbról-balról, gyűlések, ülések állásfoglalása kerül a nyilvánosság elé.

A hivatalos rendeleten kívül miniszteri nyilatkozatok történtek, a közönség köréből megszólal valaki, hol a borralaló mellett, hol az ellen, az érdekeltségek gyűléseznek és kifejtik a maguk szempontjait.

Nem akarunk az elhangzott nyilatkozatokkal egyenként foglalkozni, adott helyzettel állunk szemben. Kiadatott egy rendelet, melyet — ha nem is fogadunk lelkesedéssel, mint törvény- és hatóság-tisztelő polgárok pontosan akarunk végrehajtani. Ha az általunk kért módosítások és észrevételek figyelembe vétetnek, akkor ez a végrehajtás simán és nagyobb zökkenő nélkül fog megtörténni, ha nem, akkor megkíséreljük azt, hogy lehet az életbe átvinni.

Meg vagyunk győződve, hogy végeredményében az élet bennünket fog igazolni.

De mindegy, tényekkel, lezárt aktákkal állunk szemben, így tehát a tett intézkedés lényegével foglalkoznunk nem kell és nem fogunk.

E kampány folyamán azonban néhány olyan momentum mutatkozott, amelyet iparunk érdekében nem hagyhatunk szó nélkül.

Szívesen tűrjük és meghallgatjuk a kritikát, ha lehet meg is szívleljük azt, ha az kellő józansággal és megfontoltsággal jelenik meg.

De mikor ép arról az oldalról hallunk kritikát és pedig nem őszintét, hanem olyant, amely nem ipari, nem munkásérdeket, de politikai propagandát szolgál, ez ellen tiltakoznunk kell.

Egyik munkásérdekeltség éjjeli közgyűlésén foglalkozott a borralalórendelettel. Örömmel ünnepelte a rendeletet, sőt ennek kapcsán még további követeléseket támasztottak. Mindezekkel a kérdésekkel, azok megvalósíthatásával nem foglalkozunk, elismerjük, hogy kérni és megnyilatkozni mindenkinek joga van.

Feleslegesnek tartjuk, hogy a legélesebben kipécézt és támadott főpincéri rendszert megvédjük. Tudjuk, hogy mint minden emberi rendszernek, ennek is vannak hibái.

Mindenesetre érdekes, hogy azok a szervezetek és politikai irányzatok, amelyek alapelve a legteljesebb társadalmi és gazdasági szabadság, a megkötöttségek eltörlése, a kereskedőből lett kávéosok és segédekből lett főpincérek ellen támad.

Ipartestületünk ma természetesen a képesítés elvén áll, annak az egész vonalon való betartását kívánja. De tudjuk, hogy a törvény módot ad a képesítési kötelezettség elkerülésére.

Dehát a törvény — az törvény, ezt be kell tartani előnyeivel és hátrányaival együtt. A hibák és hiányok javítására természetesen törekszünk, de ebből az okból az egész ipart, diszcreditálni, lekicsinyezni és dezavualni ép azok részéről, akik ez ipar kenye-

**Budapesti Központi Általános A főváros kávéházai, szállodái és Tejcsarnok Részv.-Társ. kávéméréseinek szállítója**

VII., Rottenbiller ucca 31.

**Tojás osztály**

Telefon: \*46-2-65, 35-0-16. Interurbán: 34-6-68.

Sürgöncim: „KözteJ Budapest“

rét eszik, talán mégsem egészen helyenvaló.

Tudjuk, hogy munkásaink — ha kenyeret kérnek és állásba lépnek, nem a munkaadó személyi kvalifikációját nézik. A fontos, hogy vannak munkahelyek és munkaalalmak.

De talán ez még csak az enyhébbik része a dolognak, a súlyosabb a másik, amikor a gyűlésen feláll egy politikai párt reprezentánsa, egy országgyűlési képviselő, aki a szakmat csak a propaganda akcióból ismeri és aki szintén nem szakember, hanem tudtunkkal nyomdász és elmondja, hogy „a pincérek nagy része tüdőbeteg, mert napi 18 órát dolgozik”.

Ilyen állítást csak a politikai célokat szolgáló demagógia kockoztathat meg, amikor jobb tudomása ellenére nyilatkozik.

Hát melyik iparág áll olyan állandó szigorú egészségügyi ellenőrzés alatt, mint a vendéglátóiparok? A kávéháznál elő van írva a helyiség minimális terjedelme, magassága, jól szellőztethető volta. Egészségügyi berendezéseit a kávéház megnyitása előtt külön vizsgálják és szigorúan ellenőrzik. A kávéház jó levegője nemesak az ott foglalkoztatott munkások szempontjából, de épúgy a vendégek szempontjából elsőrendű és ezeket jelentő probléma, mert a mai világban a közönség sem jön a rossz levegőjű, füstös helyiségekbe. Vagy a gyűlés jelenlévői nem hallottak soha, vagy nem láttak ventilátorokat, exhausztorokat, meg egyéb hasonló készüléket, amellyel az ilyen modern üzem fel van szerelve. — De menjünk tovább!

Ad notam... tüdőbaj! Ez is régi, elcsépelet frázis. Koncedáljuk, hogy vannak tüdőbajos kávéházi, vagy vendéglői alkalmazottak, de nem többen és nem kevesebben, mint a társadalmi, vagy gazdasági élet más ágaiban. Ugyancsak elő van írva, hogy fertőző, vagy ragályos betegségben szenvedő embert a mi helyiségeinkben alkalmazni nem szabad, így tehát ilyen alkalmazottat előbb gyógyítani és gyógyíttatni kell.

Nem igaz, hogy a tüdőbaj speciális ipari betegség lenne. Sajnos, népbetegség, mely a statisztikában első helyen áll, de erről a kávéház, vagy vendéglő alig tehet valamit.

Tudjuk, minden ipari munkának meg van a maga speciális kockázata és veszélye. Ha azt mondanák, hogy a pincérnek a lába romlik el a sok járás-kelésben, tán még lenne valami alapja, de a tüdőbaj — az csak propaganda — frázis!

Ép ilyen mese a 18 órás munkaidő. A napnak tudvalevően 24 órája van és a legtöbb üzletben, még ott is, amely nincs 24 órán át nyitva, kettős személyzettel dolgoznak. A legrosszabb esetben tehát egy-egy munkacsoportra 12-12 órás munkaidő esnék — papíron, mert azt a gyűlés résztvevői és talán szónokuk is nagyon jól tudják, hogy a vendéglátó iparban az u. n. munkaidő nagy része „készenlétben” munkakészültségben telik el. Mert a kávéházi és vendéglői alkalmazott csak akkor dolgozik, ha van vendég. Más iparokban a 8 órás munkaidő 8 órás effektív munkateljesítményt jelent, nálunk sajnos a 10—12 óra sokszor csak 5—6 órát, vagy még kevesebbet. Természetesen ezt a munkás keresete is megérzi.

A magunk részéről mindenkor nagy szeretettel és érdeklődéssel kísérjük munkásaink és munkatársaink sorsát. Ha lehet azon segíteni, szívesen meg tesszük, még áldozatok árán is. A propaganda azon

ban nem ismeri, vagy nem akarja ismerni élet-halál küzdelmeinket, amelyeket egzisztenciánkért, a magunk és munkásaink kenyeréért folytatunk.

Nem folytatjuk ezt a témát tovább, csupán egy kérdést teszünk fel:

Mi lesz, vagy mi lenne, ha a közönség egyszer mégis komolyan venné a „füstös kávéház” meg a „tüdőbajos pincérek” dolgát? Ha megijedne az a néhány vendég, aki még szükségét érzi, hogy hébe-hóba kávéházba, vagy vendéglőbe menjen és mint oly sokan, az utóbbi évek alatt, még ezek is kimaradnának? Milyenek akkor? Miből kapnák pincéreink a „megalázó” borralalót, az öntudatos százalékot vagy gerincegyenesítő fix-fizetést?

Vagy, ha a magyar vendégipart saját alkalmazottainak propagandája tönkreteszi az éjjeli közgyűlés vezérei, vagy szónokai fognak nekik és családjaiknak az eddiginél bőségesebb kenyeret adni?

Akarva — nem akarva, eszünkbe jut az a régi közmondás, amely a saját fészket nem respektáló madarakról szól.

Uraim! Lehet propaganda, lehet agitáció, de akármi, akárhogy legyen kenyerünkről, egzisztenciánkról van szó, ne hassunk oda, hogy a kettőnk között felmerült és erőszakkal kiprovokált vitában a harmadik, legfontosabb tényező, mindnyájunknak kenyeret adó közönségünk — ellenünk döntsön.

Egy kevésbé — *jéket a demagógiáról*

## A borralaló-rendelet végrehajtása

A rendelet május hó 26-án életbelép.

A borralaló rendelet végrehajtása tárgyában a következőket közöljük kartársainkkal:

A magyar kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter úrnak a fogadóknak (szállodákban, penziókban) vendéglőkben, kávéházakban a borralaló megszüntetése és a százalékos rendszer bevezetése tárgyában kiadott 2.787—1936. K. K. M. számú rendelet egyes intézkedéseire nézve illetékes helyről az alábbi felvilágosítást nyertük:

Az üzlettulajdonos elhatározásától függ, hogy a kiszolgálásért szedhető díj legmagasabb mértékét a vendég által fizetett számla végösszegének 15, vagy ennél kisebb százalékában állapítja meg. Az üzlettulajdonos elhatározásától függ az is, hogy az egy pengőrt meg nem haladó fogyasztás esetében a kiszolgálásért szedhető díj címén 10 fillért vagy ennél alacsonyabb összeget állapít meg.

Az alkalmazottak nem támaszthatnak olyan kívánalmakat, hogy az üzlettulajdonos a kiszolgálásért szedhető díj legmagasabb összegét a számla végösszegének a rendelet által maximálisan megállapított 15%-ában állapítsa meg.

A százalékot minden alkalommal, amikor a vendég fizet, fel kell számítani.

Azokban az esetekben, amelyekben az üzlettulajdonos a vendégeknek kedvezményes árakat állapít meg, a százalék kiszámításának az alapja a kedvezményes ár alapjául-vétele melletti számla összege. Az alkalmazottak az elégedett összeg után nem tarthatnak igényt százalékra. Ugyanígy nem tarthatnak igényt százalékra a meg nem fizetett fogyasztás után sem.



Abban az esetben, ha pl. egy menüt több személynek szolgálnak fel, az alkalmazottakat csak a számla végösszege után fizetendő százalék illeti meg.

Az alkalmi kisegítők részesedését a teljesített szolgáltatás tartama alatt beszedett százalékos díj alapján kell megállapítani.

Ha a tulajdonos a pincérrel együtt kiszolgálja a kiszolgálási díj címén beszedett összeg csak az alkalmazottakat illeti meg. Ha ellenben a tulajdonos családtagjai is kiszolgálják, minthogy ezeket szintén alkalmazottaknak kell tekinteni, a százalékban ezeket is részesíteni kell.

Az üzlettulajdonos elhatározásától függ, hogy házon kívüli rendelés esetében a kiszolgálási díj fejében beszedett százalékot csak azok között az alkalmazottak közt osztja szét, akik a házon kívüli rendelésből kifolyóan szolgálatot teljesítettek, avagy ezt az összeget a százalékos díj címén befolyt egyéb összegekhez csatolja, amely utóbbi esetben a házon kívüli szolgálatot teljesített alkalmazottak csak az egész összeg után járó részesedésüket kapják.

*Jegyzék kiszolgáltatása az egy pengőn aluli fogasztás esetében is kötelező.* Azoknak az alkalmazottaknak, akiket egy-egy alkalomra, kisegítőként foglalkoztatnak, a munka befejezése után kell kifizetni azt az összeget, amely őket a százalékos kiszolgálási díjból megilleti.

Ha a penziók konyháiban elfoglalt lányok szobalányi teendőket is végeznek, a százalékos kiszolgálási díj címén befolyó összegekben a szobalányi teendőket is végző konyhalányokat is részesíteni kell. Ellenben a penziók által alkalmazott szakácsnőket, akik nem végeznek a vendégek kiszolgálásával kapcsolatos teendőket, a kiszolgálási díj címén befolyó összegből részesíteni nem lehet. Ezen nem változtat az a körülmény, hogy a vendégek egy-némelyikének egyik vagy másik étel elkészítése tekintetében külön kívánsága van. A penzió tulajdonosoknak módjukban áll a százalék legmagasabb határán belül megállapítani, a tényleg szedendő százalékot s ehhez képest azokban az esetekben, amelyekben úgy találja, hogy a személyzet természetbeni ellátására való tekintettel a százalékos kiszolgálási díjat alacsonyabban állapítja meg, ezt érdekeinek megfelelően meg is teheti. Annak sincs akadálya, hogy azokban az esetekben, amelyekben a százalékos kiszolgálási díjban való részesedés olyan összeget tesz ki, amely az alkalmazottak munkájának a természetbeni szolgáltatásokért, természetesen az alkalmazottak hozzájárulásával megfelelő díjat számíthasson fel.

Nincs akadálya annak, hogy azoknak a vendégeknek, akik hosszabb időn át tartózkodnak valamilyen penzióban, kiszolgálási díj címén alacsonyabb százalékot számítson fel a penzió tulajdonos, mint azoknak a vendégeknek, akik csak rövidebb ideig tartózkodnak a penzióban. Ennek a különbségtételnek az a módja, hogy a penzió tulajdonos a százalékot változóan állapítsa meg és pedig a penziókban lakás időtartamával arányban. Ezt azonban hirdetésben közölni kell.

Mindezek összefoglalása és kiegészítéséül mihez-tartás végett még a következőket közöljük:

„A borra való rendszer megszűnik és helyébe a százalék rendszer lép mindazokban az üzemekben, ahol eddig borra való rendszer volt. Olyan kis üzemekben (söntés, koresma, kávémérésszerű), ahol

**P  
R  
O  
M  
E  
T  
H  
E  
U  
S**

Tűzhely

rechaud

rostonsütő

főzőüst

kávéfőzőgép

tejforraló

bain marie

vizmelegítő

kenyérpíró

kávépörkölő

kávé, tejhűtő

vizhűtő

habtartály

kiadó asztal

pohártartó

edénymelegítő

mosogató stb. stb.

Gyártja és javítja

**Edinger Arthur és Tsa.**

**BPEST, IV., PETŐFI SÁNDOR-U. 5.**

**TELEFON: 87-2-45.**

eddig sem volt borravató a százalékrendszer sem kell bevezetni. (1. §.)

A százalékok csak az a személyzet részese lehetnek, amely a vendégek (fogasztók) kiszolgálásával kapcsolatosan tevékeny. Így tehát felszolgálatok, tiszteletdíjak, tópicerek, telerátózik az ujságos is. A kenyeres, azonban nem, ugyisint a ruhataros és az memhelyen alkalmazott takarító. (2. §.)

A százalékok nem hárthatja meg a vendég által fizetett számla vegösszegének 10%-át, ha ez a vegösszeg az egy pengót meg nem hárthatja, 10 tuzermet több nem lehet. A százalékok magasságát mindenkor a tulajdonos állapítja meg, ebbe az alkalmazottak nem szólhatnak bele. A kiszolgálásért szedett újat a számlán, (jegyzéken, elismervényen, nyugtán) külön fel kell tüntetni.

Ez a rendelkezés tehát azt jelenti, hogy minden fogasztás alkalmával jegyzéket kell kiállítani, melynek másolata a tópicernel (fizetópicernel) kell, hogy maradjon, aki azok összeállítására alapján kimutatni tartozik, hogy mennyit vett be a személyzet százaléka fejében. (3. §.)

A 4. §-ban előírt hirdetményeket ipartestületünk sürgősen ki fogja nyomtatni és az a legrövidebb időn belül rendelkezésre fog állni. Minthogy a százalékrendszer bevezetésének feltüntetése az étlapokon is kötelező, ezt vagy külön az étlapokra ráilleszhető nyomtatványon, vagy pedig gummibélyegzővel lehet eszközölni. Természetesen a jövőre nézve ez a szöveg az étlap blankettákra rányomtatható.

Minthogy a fentiek szerint a minisztérium a százalék azonnali elosztásához nem járult hozzá, a rendelet intézkedéseinek meg kell felelnünk oly módon, hogy a főpincér a befolyt százalék összegét napenként kimutatja, összeállítja és azt a szokásos bérfizetési napokon a személyzetnek a megállapított arányban kifizeti.

A felosztás kulcsának megállapítása az üzlet-tulajdonos és az alkalmazott személyzet magánjogi megállapodása körébe tartozik. A még véglegesen ki nem alakult gyakorlat szerint, az a propositio vette fel, hogy ez az elosztás 40 : 60 arányban történjék, oly módon, hogy a százalékból a főpincér 40%-ot, a személyzet 60%-ot kap. Ez a megmaradó összeg tehát osztandó el a vendég körül foglalatostkodó személyzet között és pedig olyképen, hogy vagy fejenként egyenlő arányban, vagy pedig a munka teljesítmény arányában. Hangsúlyozzuk, hogy a százalékból az ujságos is kell, hogy részt kapjon, természetesen csak ott, ahol külön ujságos van alkalmazva. Tanonc ebből a szempontból nem jöhet tekintetbe.

Minthogy az új rendszer bevezetése igen sok kérdést fog felvetni, arra kérjük kartársainkat, hogy az összes vitás ügyeket közöljék lehetőleg írásban testületünkkel, hogy esetleg a szükséges intézkedések megtétele céljából a minisztériumban eljárhasunk.

Meg kell még jegyeznünk, hogy kívánatos lenne, hogy az ipartestület tagjainak az elosztás rendjére és mikéntjére vonatkozó megállapodásai az ipartestület irodájában láttamoztassanak, hogy így módon egyöntetű gyakorlat alakuljon ki. Ugyisint bejelentendő a vendégekkel szemben felszámításra kerülő százalék összege.

A fentiek szerint a rendelet minden fizetés al-

kalmával előírja a százalék felszámítását, ennél fogva azt fix fizetés bevezetésével elkerülni nem lehet.

A rendeletben foglaltak a személyzet munkafelteteleire is kihatnak, ennél fogva az eddig az általunk forgalomba hozott borítékokon lévő szöveg, valamint a munkások által aláírandó nyilatkozat módosítottak. Az új szöveget kartársainknak a legközelebbi napok folyamán meg fogjuk küldeni.

Minthogy egy miniszteri rendelet által teremtett helyzettel állunk szemben, felhívjuk kartársainkat, hogy a kiadott rendelkezéseket a fentiek szerint tartsák be.

## Kendkívüli előjárósági ülés

1936. május 5.

Az 1936. évi április 26-án megjelent Budapesti közlönyben közzétett — a borravató megszüntetését kimondó — rendelet természetesen nagy hullámokat vert iparunk berkeiben.

A testület elnöke nyomban a rendelet megjelenése után megbeszélésre hívta össze a vezetőség néhány tagját. E megbeszélés eredményeképp a szállodás és vendéglős ipartestülettel vettük fel az érintkezést és folyó évi május 4-én közös értekezletet tartottunk, amelyen elhatározottak, hogy a kiadott rendelet életbeléptetésének elhalasztása, illetőleg végrehajthatatlan intézkedéseinek módosítása ügyében közösen járunk el a minisztériumban.

Ilyen előzmények után ült össze a május 5-re egybehívott rendkívüli előjárósági ülés, melyen természetesen nagy érdeklődés nyilvánult meg.

Az ülésen megjelentek: *Mészáros Győző* elnök, dr. *Hernády Jenő* iparhatósági biztos, *Gál Arnold*, dr. *Strausz Vilmos* alelnökök, *Bodó Adolf*, *Freiwirth Jenő*, *Gerő Áron*, *Grosz Odön*, *Katona István*, *Klauber József*, *Kraszner Menyhért*, *Lissauer Gyula*, *Otto Dezső*, *Szlavek Károly*, *Weingruber Ignác* előjárósági tagok, *Strasser Béla* számvizsgáló, dr. *Havas Nándor* főjegyző.

*Elnök* az ülést megnyitva, bejelenti, hogy az ülésről *Horti Károly*, *Rónai Miklós* és *Singer Kálmán* kimentették magukat. Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére *Kraszner Menyhért* és *Lissauer Gyula* előjárósági tagokat jelölte ki.

Majd reámutat arra, hogy a napirenden levő fontos kérdések szükségessé tették az előjárósági ülésnek a szokottnál korábbra való egybehívását. Ezután áttér a napirend tárgyalására.

Az 1936. április 24-én tartott előjárósági ülés jegyzőkönyve bemutatván, megjegyzés nélkül helybenhagyott.

*Főjegyző* bejelentette, hogy *Reisz Gyula* (Unio), kávéházi iparendélyt nyert és a tagok sorába felvételét, *Klein Miksa* (Unio), iparát megszüntette és a tagok közül töröltetett.

*Elnök* fájdalommal jelenti, hogy *Aldor Vilmos*, a wieni testvértestület elnöke váratlanul elhunyt. Melleg szavakkal emlékezik meg a megboldogult működéséről és iparunk iránt tanúsított kartársi érzéséről. A gyász eset alkalmából levélben fejezte ki testületünk részvétét és javasolja, hogy *Aldor Vilmos* emlékét az ülés jegyzőkönyvében örökítse meg.

Az előljáráóság elnök intézkedését fájdalmas részvétellel vette tudomásul és az elhangzott indítvány értelmében határoz.

Elnök jelenti, hogy a *borravaló ügyben* a vendéglős ipartestülettel közös értekezletet tartottunk, amelynek célja az, hogy ebben a kérdésben együttes akciót folytassunk le. A két ipartestület érdekei ez ügyben annyira azonosak, hogy a közös együttműködésnek feltételei teljes mértékben megvannak. A tárgyalás folyamán felmerült a közös beadvány előterjesztésének ügye, azonban a két ipar szempontjainak hathatósabb kidomborítása érdekében külön beadványt szerkesztünk, amelyet együttesen adunk át. — Majd a rendelet intézkedéseivel részletesen foglalkozva, megállapítja, hogy a rendeletnek olyan homályos intézkedései vannak, hogy a mai formájában jóformán végrehajthatatlan. Ennélfogva mindenekelőtt — tekintettel a sok helyen már lekötött helyzetre, a nyári üzletek érdekeire, azt fogjuk kérni, hogy a rendelet életbeléptetése 6 hónappal halasztásuk el. Amennyiben ez nem történik meg, a rendelet 3—5. pontjának feltétlenül módosulni kell, mert azok csak zavar és sűrűlódásokra adnak okot. Így a 3. §. szerint az 1 pengőn aluli fogvasztásnál a százalék 10 filléرنél több nem lehet. Kérdés azonban, ha ez a 10 fillér a fogvasztás után járó 15%-ot meghaladja, felszámítható-e? Lehetetlen minden egyes fogvasztásnál számlák kiállítása, úgyszintén a mai viszonyokat teljesen megzavarná az 5. §-ban előírt százalék összegek gyűjtése és hetenként egyszer való kifizetése. E kérdésben a Kereskedelmi és Iparkamara legutóbbi közgyűlésén is felszólalt és örömmel jelenti, hogy a Kamara álláspontját teljes mértékben magáévá tette és ez ügyben — mint a hozzánk érkezett levél tanúsítja, saját részéről is a rendelet életbeléptetésének elhalasztását hozta javaslatba.

Bodó Adolf reámutat arra, hogy a százalék életbeléptetése folytán a pincérek keresete kisebb lesz és a jobb munkások ott fognak elhelyezkedni, ahol nagyobb értékű a fogvasztás. Szóváteszi a főpincérek óvadékkérdését.

Grosz Ödön bizalmát fejezi ki az elnökség iránt, hogy sikerülni fog a rendelet sérelmes intézkedéseit megváltoztatni.

Dr. Strausz Vilmos nem kíván az óvadék kérdésével foglalkozni, miután ebben az ügyben törvényes rendeletek vannak életben. Ha a rendelet életbeléptetésének idejéről tudomásunk lesz, a két testületnek kell összeülni és annak végrehajtási módjával foglalkozni.

Szlavek Károly a rendelet végrehajtása esetére konkrét példákat hoz fel, amelyek megoldásra várnak, így például mi történik a pincérek százalékaival, ha a vendég a főpincérnek adós marad, vagy nem fizet, stb. stb.

Katona István sajnálattal hallja, hogy a rendeletről mint végleges dologról tárgyalnak. Azt hiszi, hogy ebben a kérdésben megelőzőleg lehetett volna valamit tenni. Meg kellene mozdítani a kereskedelmi és idegenforgalmi érdeklőnéviseleteket, hogy ebben

## Hűtőberendezések Fagylaltgépek

minden célra — minden nagyságban

Magyar Felvonó és Gépgyár Rt.

**WERTHEIM**

F. és Tsa Utóda - Hűtőgéposztály

Budapest, VI., Lehel ucca 12. Telefonszám: 98-3-32

az ügyben álljanak mellénk. A rendelettel olyan formán leszünk, mint a tojásnak súly szerint való eladását célzó rendelettel, amely drágítással járt. Attól tart, hogy a rendelet életbeléptetésével a kávéházak is meg fognak drágulni, szélesebb körű akciót kíván megindítani, főleg a sajtót szeretné megnyerni ebben a kérdésben. Egy hírlapi cikket ismertet, amely a rendelettel kapcsolatosan már messzebbmenő jogokat akar az alkalmazottak részére kivívni.

Elnök a felszólalásra válaszolva, csodálkozással veszi tudomásul Katona felszólalását, miután egy már megjelent rendeletről van szó, és alig hinné, hogy e rendeletet bármilyen akció nyomán visszavonnák. Tudjuk azt is, hogy igen sok érdekeltség a multban e kérdésben ellenünk foglalt állást.

Freiwirth Jenő felszólalása után

Elnök jelenti, hogy a rendelet végrehajtására technikai magyarázatokat fog kérni. Nekünk mindent el kell követni, hogy a felsőbb hatóságokkal ne kerüljünk összetűzésbe. A százalék megállapítása, nézetünk szerint mindenkinek intern ügye, és úgy a százalék magasságát, mint az elosztását mindenki maga állapítja meg.

Bodó Adolf utal arra, hogy külföldön is bármilyen rendszer legyen életben, adnak borravalót. Meg van győződve, hogy a közönség nálunk is fog adni.

Lissauer Gyula nem hiszi, hogy a kormány a rendeletet visszavonja, miután ebből presztizs kérdést csinál. A legfontosabb az, hogy a százalék nyomban a fizetés alkalmával fizetessék ki a felosztólónak.

Katona István helyteleníti, hogy előre elfogadjuk, hogy a rendelet életbe fog lépni. Ha saját erőnket lebecsméreljük, nem érhetünk el semmit. Meg van győződve, hogy a sajtó véleményének megváltoztatására van mód. Ragaszkodik a főpincérekhez, mert a főpincérre a kávéháznak szüksége van.

Grosz Ödön szerint az idegenforgalmi érdekek követelik meg, hogy az eddigi rend ne boruljon fel.

Szlavek Károly felszólalása után

Elnök bemutatja a Közgazdasági Értesítőben a kereskedelemügyi minisztérium hivatalos lapjában a rendelethez fűzött kommentárt.

Weingruber Ignác az egy pengőn aluli százalék kérdését feleslegesnek tartja vitatni.

Dr. Strausz Vilmos az ipartestület felelőssége t. T. XIII. 10.584—1935. dec. 11.)

**M o e z n i k - m u s t á r** legyen minden asztalon!

Elnök megállapítja, hogy a rendelet rosszul van megfogalmazva és azt egyéni felfogás és értelmezés szerint nem lehet alkalmazni.

Weingruber Ignác jogász szakvélemény kikérését javasolja.

Katona István kérdi, ha nem kapjuk meg a hasznát, milyen intézkedést fog az elnökség fogantatni.

Dr. Strausz Vilmos, Lissauer Gyula és Szlavék károly felszólalása után

Elnök kijelenti, hogy a százalérendszer bevezetésével szükséges további intézkedésekre akkor kerül sor, ha előterjesztéseink el lesznek utasítva. Addig nincs módunk a további konzekvenciákkal foglalkozni. Amennyiben annak szükségét látja, az előjáróságot újabb ülésre hívja össze, esetleg körlevélben hívja fel a tagokat és elkészíteti a szükséges nyomtatványokat.

Több felszólaló nem lévén, elnök az ülést az idő előrehaladottsága miatt berekeszti és a napirend többi pontjainak tárgyalását a következő ülésre halasztja el.

## A kamarai zsüri döntése

A „hirös“ városnak, Kecskemétnek mindig híres volt a barackpálinkája is, de igazában csak azóta lett népszerű közkezdvelt ital nemcsak itthon, hanem világszerte is, amióta országunk fejedelmi vendége, a walesi herceg megízlelte és megismerte ezt a kitűnő magyar italt. A kecskeméti barackpálinka ezzel „udvarképes“ lett, divatba jött és egyszerre rohamosan felszokott a fogyasztása. Természetesen, mint ilyenkor történni szokott, a piacot rövid idő alatt valósággal elárasztotta a „kecskeméti“ barackpálinka, aminek nagyrésze sohasem látta Kecskemétet, se gyümölcs, se pálinka alakjában.

Ezek a bizonytalan származású italok, amelyekből jelentős mennyiség külföldre is eljutott, bizony nem nagyon váltak díszére a „kecskeméti“ jelzőnek, gyenge minőségűek voltak s főleg a külföldön igen ártottak a valódi kecskeméti barackpálinka hírnevének.

Kecskemét városa a termelők érdekeinek megvédése céljából legutóbb elhatározta, hogy márkázás útján fogja a kecskeméti barackpálinka minőségét és eredetiségét biztosítani, előzőleg azonban illetékes helyen annak megállapítását kéri, hogy milyen áru hozható forgalomba ezzel a névvel. Ebből a célból a budapesti kereskedelmi és iparkamara zsürijéhez fordult, amely a napokban Dembitz Gyula elnöklétével megtartott ülésen dr. Bányász Jenő ritkár előadása alapján foglalkozott az ügyvel. Az ülésen Kecskemét városát maga a polgármester, dr. Kiss Endre képviselte.

A zsüri számos felszólalás, s a kérdés igen alapos és széleskörű megvitatása után a következő döntést hozta:

A zsüri egyértelműen megállapítja, hogy fontos gazdasági érdekeink fűződnek a magyar termelők jó hírnevének megvédéséhez. De ezenfelül nemzeti becsületünk is megköveteli, hogy a külföldön ismert, keresett és kedvelt termékeinket a maguk tisztaságában és eredetiségében megőrizzük és az árak

**Parkettái** lerakását és javítását végeztessék  
**Jakab Józsefnél**  
Bulyovszky ucca 32 Telefon: 14-6-31

származását, tisztaságát a legszigorúbban ellenőrizzük. Köztudomású tény, hogy „kecskeméti barackpálinka“ elnevezés alatt nagy mennyiségben oly áruk is kerülnek forgalomba, amelyek nem kizárólag Kecskeméten vagy vidékén beszerzett barackból készülnek, hanem más termelőhelyekről származó barackot is tartalmaznak. Ezért a zsüri szükségesnek látja, hogy e kérdés a jövőre nézve úgy Kecskemét városának, mint a magyar kereskedelem és ipar érdekeinek megfelelően szabályoztassék.

A zsüri a maga részéről a jövőre nézve elismeri Kecskemét városának azt a jogát, hogy a kecskeméti barack eredetiségét hatósági felügyelettel ellenőrizzék és az abból készült pálinkát együttes védjeggyel, zárcímekkel, plombákkal, stb., a legmegfelelőbb külsőben hirdessék, sőt ezen túlmenően az áru magyar jellegét, nemzeti értékét kiemelhessék. Azonban ezen előnyök egyenjogú élvezetétől természetesen nem foszthatók meg azok a versenyvállalatok sem, amelyek árujukat azonos feltételek mellett állítják elő.

A zsüri feltétlenül kívánatosnak tartja, hogy a hatósági ellenőrzés oly szakbizottság igénybevitelével történjék, amely az egyenlő elbánás elvét biztosítja és semminő irányban nem korlátozza a kecskeméti baracknak magyar vállalatok által Kecskemét város területén történő szabad és a versenyképesség teljes biztosítása mellett történő leparlását.

A zsüri megítélése szerint „Kecskeméti barackpálinka“ elnevezés alatt a jövőben csak olyan áru hozható forgalomba, amelyet Kecskemét város politikai határain belül kecskeméti barackból állítottak elő.

Annak meghatározása, hogy mely gyümölcs nevezhető kecskeméti baracknak, az arra illetékes hatóság feladata, miért is e kérdésben a zsüri állást nem foglal.

# STUDIUM

dákó és  
írókréta



Gyártja:

**Budapesti Kréta,** Vegyészeti Gyar és Keresk. rt.

Kapható:

**Budapesti Kávésok Áruforgalmi rt.**

## Ausztriában csökkentik a kávé vámját

A magyar élelmiszerszámát érdekelni fogja az az érdekes előadás, amelyet az osztrák földművelésügyi miniszter tartott legutóbb az osztrák mérnök-egyletben.

— A céltudatos agrárpolitika következtében — mondotta a miniszter — Ausztriának sikerült elérnie, hogy 1929 óta a legtöbb fogyasztási cikkének tekintélyes részét a belföldi termelés fedezi, sőt 1928 óta tekintélyes tej- és tejtermékkivitele van. Burgonyával és rozssal is sikerült a belső termeléssel fedezni a szükségletet, sőt a cukorellátás is majdnem teljesen belföldi termelésre támaszkodik.

— A Duna-medence gazdasági együttműködése Ausztriára nézve is feltétlenül kívánatos, de természetadta termelési viszonyaira tekintettel vannak és a Duna-medence államai között céltudatos, egymást kiegészítő termelési elosztás érvényesül. Így például, ha a magyar mezőgazdaság az Alföld közepén állandóan fejleszti szarvasmarhatenyésztését, de a természetes osztrák tenyésztési területekről nem vásárol tenyész- és haszonmarhát, saját maga csökkenti a bécsi piacon saját hizott marháinak elhelyezési lehetőségét, amelyet kényszerülten az osztrák marha részére kell fenntartani. Pedig éppen az állattenyésztés terén mindkét ország előnyére könnyen lehetséges volna igen előnyös és céltudatos termelési megosztás.

— Az osztrák kormány most készíti elő a tejforgalom szabályozására vonatkozó törvényt, amely a tejáratokat csökkenti, ugyanakkor azonban csökkenteni akarják a kávé vámját is, hogy ilymódon is fokozzák a tejfogyasztást.

## Az üzletátvételt a szaklapban kell hirdetni

Az üzletátvétel, ha az nem megfelelő gondossággal történik, sok bajt és kárt okozhat az átvevőnek. Egy konkrét esetből a törvényszék is azt állapította meg, hogy az üzletátvételeket — nehogy az átvevőt

### **Kantós testvérek r. t.**

**festő, mázólo és tapétázó iparüzem**

Budapest, VI., Horn Ede-utca 5. Telefon: 19-4-51, 18-5-23.  
Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázólo és fal-  
kárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.

### **FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST**

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.  
Óvakodjunk az utánzásoktól!



**Magyar Játékkártyagyár R.-T.**  
**PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI**

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 31-0-63, 45-3-71.

Alapított 1824.

VÉDJEGY

## Elsőrendű minőségekben,

a legolcsóbban szerezheti be napi szükségletét az alanti cikkekben:

### Jamek

(barack, málna, ribizli, meggy, eper, narancs)

### Málnaszórp

(65% cukortartalommal, utóprés mentes succusból)

### Olivaolaj

(akár valódi olasz, akár belföldi gyártmány)

### Szardinia

(Nice, Cine és egyéb portugál minőségek)

### Szardellagyűrűk

(Arrigoni és Socciete gyártmány)

## Gyümölcs és főzelékkonzervek

## Budapesti Kávésok

## Áruforgalmi Rt-nál

Budapest, VIII., József-kr. 38.

Telefon: 39-2-77.

utólag súlyos anyagi kötelezettség érje — mindig nyilvánosan közölni tanácsos és erre legalkalmasabb az üzlet természetére szerinti szaklap.

Az üzletek átruházásáról szóló 1908. évi 57. tc. 1. §-a szerint ugyanis, aki üzletet átvesz, felelős az átruházónak az üzletből eredő azokért a kötelezettségekért, amelyeket az átvételi idején ismert, vagy a rendes kereskedő gondosságával megtudhatott.

Az üzletátvevőnek tehát érdeke, hogy ezeket az üzleti kötelezettségeket megtudja, ezért kell hirdetni és felhívni a hitelezőket, hogy követeléseiket záros határidőn belül jelentsék be.

Milyen lapban tanácsos a közzététel, erre vonatkozólag a budapesti kir. törvényszék 25 Pf. 16491—1932. számú ítéletével úgy határozott, hogy a hirdetésnek nem a hivatalos Budapesti Közlöny lapban kell megjelennie, mert a hivatalos lap nem általánosan olvasott lap, a kereskedői körökben nincs általánosan elterjedve, a hirdetések csupán az annak mellékletében megjelenő „Hivatalos Értesítő”-ben tételnek közzé, amely a lapnak nem rendes melléklete, hanem csak külön előfizetésre jár. Tehát még a lap előfizetőinek is csak egy része olvassa.

A köztudat szerint az üzletátvételi hirdetések szaklapokban tételnek közzé, így az üzletátvétel nyilvánosságra hozatalának és a hitelezők követelésének bejelentésére való felhívásnak kétségtelenül legmegfelelőbb és leghatásosabb módja ily közleményeknek és felhívásoknak különösen speciális, egyes üzletágakra vonatkozó szaklapokban való közzététele.

# H I R E K

**Uj rendelet készül a cukrászok vasárnapi munkaszünetéről.** Néhány hónap óta a cukrászokat mindentalan feljelentik azért, mert vasárnap is dolgoztatnak. A vasárnapi munkaszünetéről szóló 1921. évi rendelet kétséget hagyott aziránt, hogy a cukrász-iparban a vasárnapi munka meg van-e engedve vagy sem? A cukrászok többször kérték a kérdés rendezését. Most arról értesülünk, hogy az iparügyi minisztérium külön rendeletben szabályozza majd a vasárnapi munkaidőt a cukrászokban.

**Kamarakerületi ipartestületi értekezlet.** Pest-Pilis-Solt-Kiskun megye, Fejér-megye, Nógrád- és Hont vármegye 135 ipartestülete a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában Nagy Antal kamarai alelnök, majd Koch Gyula elnöklete alatt kamarakerületi ipartestületi értekezletet tartott, amelyen tárgyalták az iparügyi minisztérium rendelettervezetét az ipartestületi tisztviselők szolgálati és fegyelmi szabályzatáról. A tárgyat Moór Jenő titkár referálta, akinek javaslatait Kulinyi József, dr. Havas Nándor, dr. Szappanos Sándor (Kecskemét), dr. Imecs János, Lotka Károly (Aszód), dr. Fodor Lajos (Nagykőrös), Szrnka György, (Albertiirsa), Soós Endre (Kiskunfélegyháza), dr. Boros András, Biró Dezső, dr. Georgievits Béla, dr. Stein Sándor, Szarvas Imre hozzászólásai után a kerületi értekezlet egyhangúlag magáévá tette. A kerületi értekezlet ezután tárgyalta az új iparügyi novella néhány rendelkezésének végrehajtási utasítását és egyrészt az ipari árvédelem kérdésében a törvényben előírt kamarai árvédelmi bizottság, másrészt az irányárak kérdésében igen élénk vita fejlődött, amelyben dr. Boros András, dr. Stein Sándor, dr. Georgievits Béla, Lotka Károly és Koch Gyula vettek részt. Az értekezlet végén erőteljesen állást foglalt az ipari munka megbeesülésének intézményes biztosítása érdekében. Az ipartestületi kiküldöttek a tanonc-nevelésnek tanonciskolával való összhangba hozatala érdekében megállapodást létesítettek oly irányban, hogy a tanonc-szerződések lehetőség szerint májustól októberig legyenek eszközölendők.

**Olasz szalámit gyártanak a magyar gyárak.** A földművelésügyi minisztérium és a Külkereskedelmi Hivatal közbelépésére a szalámigyárak a múlt év őszén berendezkedtek az új, n. olasz rendszerű szalámigyártásra, abból a megfontolásból kiindulva, hogy Olaszország az abesszin háború miatt sem a Svájc, sem az Ausztria részéről megnyilvánuló szalámikeresetet nem tudja kielégíteni. Ebből a szalámiból Svájc az elmúlt hónapok során 8 vagon magyar árut vett át, míg az elmúlt esztendőben a Svájcba irányuló szalámikivitelünk összesen csak egy fél vagonot tett ki. A földművelésügyi minisztérium 200 ezer pengővel támasztotta alá a gyáraknak az olasz szalámira való áttérését. Ezzel kapcsolatban felvetjük azt a kérdést, hogy nem lenne-e méltányos a belföldi szalámigyárak megfelelő mérséklése, mert azok ma már olyan magasan állnak, hogy a közönség a szalámi vásárlásról kezd leszokni?

**Láthatatlan sugár pincérek szolgálatában.** H. E. Raymond amerikai mérnök egészen békés célra alkalmazta a híres láthatatlan sugarat, amelynek felfedezése nemrég olyan nagy feltűnést keltett. Láttá,

hogy a vendéglők és kávéházak pincérei, mikor tálcákkal megrakodva jönnek ki a konyhából, milyen nehezen tudja kinyitni az ajtót. Találmánya láthatatlan sugárkörrel venné körül az ajtókat s ha a pincér a sugár hálókörébe érne, automatikusan kinyílna az ajtó. Ha Raymond találmányát alkalmazni fogják, nem lesz szükség arra, hogy a pincérek a lábukkal tolják az ajtót s a vállukkal támasszák meg, míg kilépnek rajta.

**Felvonások alatt a kávéház zárva.** — Bécsből írják: Bécsben különös táblákat lehet látni némely kávéházban. A bécsi kávéházak nagyrésze ugyanis rádióval kedveskedik vendégeinek és az opera- és zenekedvelő publikum, ha nem akarja, vagy nem tudja megfizetni a drága bilétát, legalább beül a törzskávéházába és onnan élvezi Jeritzát vagy Németh Máriát. A kávéosok most, hogy ezeknek a zenebarát vendégeknek a műélvezetét semmi se zavarja, kiírták, hogy: „Felvonások alatt a kiszolgálás szünetel. Az előadás megkezdése után érkező vendégek kéretnek, hogy a legnagyobb esőndben foglaljanak helyet.” Még jó, hogy a kávéházaajtókat nem zárják le és az éhes pasasnak nem kell korgó gyomorral az utcán várakoznia, esetleg szélben és esőben, amíg fel nem hangzik a boldogító tapsvihar!

**Kávéházi élet a forrongó Madridban.** Madridból jelentik: Madrid belvárosában, nem messze a Puerta del Soltól, a város egyik legnagyobb kávéházának pincérei hatalmukba kerítették a kávéházat és munkástanácsot alakítottak annak vezetésére. A tulajdonos hívására rendőrök jelentek meg a kávéházban és eltávolították a pincéreket. A tulajdonos azután a kávéházat bezárta.



SZENT  
ISTVÁN  
CSALÁDI SÖR

1 1/2 literes  
zárt palackokban

a

Kőbányai Polgári Serfözde

gyártmánya

A welszi herceg ittartózkodása alatt a lipótkörúti

Glasner Ede r.t.

„PRINCE OF WALES“

kétszersültjét fogyasztotta.

LIPÓT KÖRUT 6.
TELEFON: 11-6-26.

## Ipari és közigazgatási hírek

**Hitelsértés.** A Kúria 1566/1935. szám alatt bünszéknek mondotta ki a végrehajtott kereskedőt, aki elhallgatva az ellene vezetett végrehajtásokat, azt ígérte, hogy az áruk megérkezése után azok vételárát nyomban kifizeti. Ezáltal magát oly kereskedőnek tuntette fel, aki nem hitelbe vásárol, hanem az áru leszállítása után nyomban fizet.

**A gyári elnevezés jogosulatlan használata.** Egyik budapesti ipartestületi szakosztály feljelentette egy iparosát a kamarai választott bíróságnál a gyári elnevezés jogosulatlan használata miatt. Az eljárás során beigazolást is nyert, hogy az illető tag valóban nem rendelkezik a gyárszerűség törvényes követelményeivel s ezért őt a gyári elnevezés használatától esetenként fizetendő 100 P bírság terhe mellett eltiltották s egyúttal 252 pengő perköltésben marasztalták el. Ismételten figyelmeztetjük tagjainkat, hogy a gyári elnevezés jogosulatlan használatától tartózkodjanak, mert annak rendszerint hátrányos következményei vannak.

**Alkalmi társasutazások rendezése.** Társasutazás céljából alakult alkalmi társulás részéről a társulás tagjai közös utazásainak rendezése, mint nem ipari tevékenység, nem tartozik a 13.089/1935. K. M. sz. rendelet hatálya alá (31.054/1935. K. M.)

**Fiatalkorúak foglalkoztatása.** Az 1884. XVII. tc. 64. 115. és 117. §-ainak egybevetéséből kétségtelen, hogy az idézett szakaszokban megállapított munkaidőkeretekbe a két órában megállapított munkaközi szüneteket is bele kell számítani. Ehhez képest a 64. §. szerint azokat a tanoncokat, akik életük 14. évét be nem töltötték, naponként legfeljebb 10 órai tényleges munkára lehet kötelezni. Az iskolában töltött időt mind a két esetben be kell számítani a tényleges munka idejébe. Ugyanezt az álláspontot kell érvényesíteni a 115. §. esetében is, tehát a gyárakban gyári munkásként alkalmazott 14 életévüket betöltött, de 16 életévüket még el nem ért fiatalokat pedig naponként legfeljebb 10 órai keretben legfeljebb 8 órai tényleges munkára lehet kötelezni. Az ipartörvény által megállapított fenti követelmények az ifjú nemzedék egészségének megóvása érdekében szükségesek, így azok érvényesítéséről eltekinteni nem szabad. (19.385/1935. K. M.)

**Mestervizsgáló bizottság határozata ellen emelt panasz iránt.** A mestervizsgáló bizottság határozata ellen a 78.000/1932. K. M. számú rendelet 62. §-ának első bekezdése alapján emelt panasz iránt tekintetben 5100/1931. M. E. számú rendelet 56. §-ának (11) bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni. Ennélfogva a szóbanlévő panasz iránt négy pengő (8211/1935. lp. M.)

**Nincs többé ponyvaszakadás!**

**GYORSJÁRATU**

**NAPELLENZŐ PONYVASZERKEZETEK**

**PASCHKA ÉS TÁRSA**

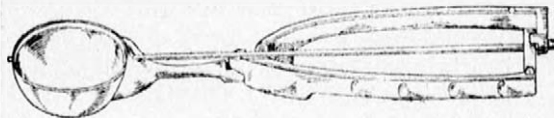
V., Mária Valéria-utca 10. — Telefon: 82-0-41. — Alapítva 1886.

**Rokoniparra való áttérés.** Az az iparos, aki a tanult iparával rokonipart is gyakorolt, vagy az eredetileg tanult iparát megszünteti, nem köteles a rokonipart is abbahagyni. A rokoniparokra ugyanis éppen az a jellemző, hogy elegendő csak az egyikre a képesítés igazolása, mert a rokonipari jelleg feltételezi a rokoniparban való jártasságot is. Mivel tehát a rokonipart folytató iparos a rokoniparban is képesítettnek tekintendő, a rokonipart eredetileg tanult iparának abbahagyása után is üzheti. (20.920/1935.)

**Amit a bérlő a falba beépít, az a háztulajdonosé.** Guttman József cukrász kiköltözködése alkalmával leszedette az üzlethelyiségben általa készített galériát. Munka közben a munkások levették a falat és a galéria eltávolítása után tátongó lyukak maradtak vissza. A háztulajdonos követelte, hogy a cukrász hozza rendbe a falat, vagy pedig fizesse meg az okozott kárt. Guttman nem tett eleget a felhívásnak, mire a háztulajdonos visszatartotta a lebontott galériát. Ezért aztán a cukrász támadta meg perrel a háztulajdonost. A járásbíró, majd a törvényszék is elutasította keresetével a cukrászt. Az ítélet indokolása szerint a bérlő által eszközölt beruházások a bérlemény alkotórészévé válnak és azokat a bérbeadó jogosult értékük megtérítése mellett megtartani. Ez azonban a bérbeadónak csak joga, de nem kötelessége. A bérlő tehát elviheti beruházásait, de csak akkor, ha az előbbi állapotot a bérlet megszűnté után helyreállítja.

**Engedélyhez kötött iparok gyakorlásának szabályozása.** A szabályrendelet jóváhagyási jog és a rendeletkibocsátási jog két egymástól független és különálló jogeselekmény. Az a körülmény tehát, hogy a kereskedelmi miniszter egyik jogát gyakorolta, nem akadályozza annak, hogy a másik jogával is élhessen. Sőt az 1922. XII. tc. 57. §-ának 4. pontja nem zárja ki annak lehetőségét sem, hogy a viszonyok változásához képest valamely engedélyhez kötött ipar üzletköre tekintetében több, egymást módosító rendeletet is adhasson ki. (3959—1933. Kh. 132.627—1933. K. M.)

**A cukrász és mézeskalácsos ipar két egymástól különálló, még csak nem is rokon iparág, amiből következik, hogy a cukrásziparra szóló iparigazolvány alapján mézeskalácsos kisipar nem folytatható.** (20.105—1935.)



**ROZSDAMENTES** anyagból, de mégis **CHRÓMOZVA** gyártunk **FAGYLALTADAGOLÓ** készülékeket 50, 55 és 60 mm-es adagoló csészékkel, darabonként 8.— Pengőért.

Finom fémmunkák **Feleki András** alpaccaárugyár Budapest, V., Pannonia u. 43.

Telefon: 98—6—48

# Dreher keksz és ostya- különlegességek

Ha a hentes a sült vagdalt húst üzletében süssi, vagy melegen árusítja vagy ott a helyszínen fogyasztják el, akkor jogosulatlanul gyakorolja a vendéglőipart. A vitás esetben péknél süttette és üzletében (akár hidegen, akár melegen) árusította és így már a vendéglőipar területére ment át. (Kih. Tan. 3812/1935).

**Ki kérhet tisztességtelen versenyperben kártérítést?** Gyakori az olyan tisztességtelen versenyper, amelyben a felperes vagyoni kártérítést, illetve nem vagyoni elégtételt kér az alperestől. Hogy mily esetben kérhető kártérítés, ezt a kérdést a Kúria P. IV. 1384—1935. számú ítélete eldönti, amely szerint a vagyoni kártérítés megítélésének feltétele a kár felmerültén kívül a kárnak a kártokozó cselekménnyel való okozati összefüggése, vagyis be kell bizonyítani, hogy az alperes jogellenes cselekménye folytán állott elő a vagyoni kár. Nem vagyoni elégtétel megítélésének egyéb feltételek fennállása esetén csak akkor lehet helye, ha a sértett fél a cselekményt követően üzleti, illetőleg erkölcsi érdekeiben sérelmet szenvedett.

**Egységes eljárás a mulasztó leventék bírságolásánál.** A testgyakorlásra kötelezett óramulasztásaiért kiszabott bírságolásokban az egyes kerületi előljáróságok nem tanúsítanak egységes gyakorlatot, a kerületi előljárók most tartott értekezletén a kérdést egységesen rendezték. Eszerint az igazolatlanul mulasztó leventét első ízben az oktató inti meg. Az életfentartásáról önállóan gondoskodó ifju mulasztása esetén a leventét magát kell megbüntetni. Ha súlyosbító ok nem forog fenn, az első ízben elkövetett mulasztás esetén három pengő, minden további feljelentésnél az előző összegnél két pengővel magasabb bírságot kell kiszabni. A jogerőre nem emelkedett bírságügyekben az eljárás megszüntetendő, ha az igazolás a tizenöt napi fellebbezési időn belül érkezik az előljáróságához.

**A kávéházi felirónői alkalmaztatás nem minősíthető oly foglalkozásnak, amely a felirónői életére egymagában valamely árnyfoltot vetne és nem tekinthető oly erkölcsi fogyatkozásnak sem, amely a házastárs erkölcsi érzületét sérthetné.** Ha a feleség ezt a korábbi foglalkozást a férj előtt el is hallgatta, ez nem tekinthető oly oknak, mely a H. T. 55. §-a értelmében érvénytelenség okul szolgálhatna. (K. III. 3927—1935, 1936. II. 6.)

**A tanoncnak a szakiskolába való késedelmes beiratása kihágás.** Az I. fokú büntetőbíróság a terheltet tanoncának késedelmes beiratása miatt az 1922. XII. tc. 128. §-ának 4. pontja alapján pénzbüntetésre ítélte a következő megokolással:

**Használt** pamlagok, csil-  
lárok, billiárdok,  
márványasztalok, fűzfotélek  
**Fried** Zsigmond és Fia kávéházi berendezők  
Király-utca 44. — Telefon: 29-1-34

„A tanonciskola igazgatójának közlése, de terheltnek beismerése szerint is, tanonca 1935. január 12-én iratkozott be a tanonciskolába, noha a tanviszonyra vonatkozó szerződés 1934. november 20-án kötött meg. Az 1922. XII. tc. 94. §-a és a 78.000—1923. K. M. rendelet 161. §-a szerint tanoncot a tényleges szolgálatbavétel napjától számított 3 napon belül kell az iskolába beírni s minthogy terhelt beismerése szerint is ezen kötelezettségének csak kb. két hónapi késedelemmel tett eleget, büntetendő volt.“

Budapest székesfőváros polgármesterének 4484—1935. kih. szám alatt hozott helybenhagyó II. fokú ítélete jogerőssé vált annak folytán, hogy a Kihágási Tanács a további fellebbezést 666—1936. kih. szám alatt hivatalból visszautasította.

**Ipartestületi tagsági díjkivetések ellen irányuló fellebbezés illetékmentes?** Az illetéki díjjegyzék 14. tétel p) pontja szerint oly beadványok, melyek az illeték megszabása céljából nyújthatnak be, vagy melyek köz- és községi adók s hasonló természetű közszolgáltatásoknak a törvény által megengedett esetekben eszközözendő leszállítását, törlését, visszatérítését tárgyazzák, illetékmentesek.

Az ipartestületekről szóló 1932. évi VIII. tc. 10. §-a utolsó előtti bekezdése értelmében az ipartestületi tagsági díjak kivétele ellen irányuló felszólalások tárgyában, a birói út kizárásával az ipartestület felügyelőhatósága (polgármester) dönt. A törvényszakasz utolsó bekezdése szerint felvételi és tagsági díjak biztosítására és elévülésére a közadók kezelésére vonatkozó törvényes rendelkezések irányadók.

Ezek szerint kétségtelen, hogy a közadók módjára behajtható ipartestületi tagsági díjak oly közszolgáltatások, melyeknek leszállítását a kellő feltételek fennforgása esetében a törvény megengedi. Az illetéki díjjegyzék hivatkozott rendelkezéséből következik tehát, hogy az ipartestületi tagsági díjak megállapított mérve leszállítását célzó és a felügyelő hatósághoz intézett beadványok bélyegmentesek.

A beadványi illeték tárgyában kiadott fizetési meghagyások ellen ilyképen fellebbezéssel kell élni a pénzügyigazgatóságához.

**Túlóra.** A munkavállalónak a munkakörében szokásos munkaidőn túl állandóan külön díjazás nélkül foglalkoztatása a gazdasági életben megnyilvánuló és a gazdasági élet helyes rendjéhez szükséges munkarendbe ütközik ugyan, azonban kifejezett megállapodás hiányában vagy arra utaló körülmények nélkül, hogy a munkaadó a különórát díjazni akarja, a munkavállaló a rendes munkaidőn túl végzett munkájáért általában nem követelhet díjazást. (Bp. T. XIII. 10,584—1935. dec. 11.)

**A szolgálati bizonyítvány tartalma.** A tartós szolgálatot teljesítő munkavállalónak a jövőbeni elhelyezkedésének a megkönnyítése céljából a működési bizonyítvány kiadásához jogos érdeke fűződik, amiből következik az is, hogy a munkaadó a munkavállaló kifejezett kívánsága nélkül nincs jogosítva arra, hogy a szolgálati bizonyítványban az alkalmazott magaviseletére és szolgálati képességére vonatkozólag hátrányos következtetés levonására alapul szolgálható kinyilatkoztatásokat tegyen. (K. II. 3278/1935. nov. 5.)

**Meghalt iparos iparának folytatása.** A miniszter A-t azzal a kérelmével, hogy gyámfia, kiskorú B javára a sütőipart az 1922. évi XII. tc. 8. §-a alapján gyakorolhassa s e célból részére ennek az iparnak gyakorlására képesített üzletvezető alkalmazásával jogosító iparendedély kiadassék, elutasította. Így kellett határozni, mert a kiskorú B-nek csupán természetes atyja volt az 1926-ban elhalálozott C. sütőiparos. Az 1922. évi XII. tc. 8. §-a értelmében pedig az elhalt iparosnak csakis törvényes, törvényesített, vagy örökbefogadott kiskorú gyermekei vagy unokái javára gyakorolható az ipar. Továbbá az idézett törvényszakasz értelmében a gyám az elhalt iparos iparát annak törvényes, törvényesített vagy örökbefogadott gyermekei vagy unokái javára újabb iparjogosítvány nélkül folytathatja. A törvénynek e rendelkezéséből nyilvánvaló, hogy csakis az iparnak folytatóságos gyakorlásáról lehet szó s abban az esetben is, ha kiskorú B. törvényesített vagy örökbefogadott gyermeke lett volna C-nek, mivel annak 1926-ban történt elhalálozása óta a kiskorú javára az ipar nem gyakoroltatott, az iparjogosítvány az 1922. évi XII. tc. 72. §-a értelmében hatályát veszítette volan s annak alapján az ipar nem volna gyakorolható. Viszont nincs a törvénynek olyan rendelkezése, amely lehetővé tenné e célból az új iparjogosítvány kiadását, de különösen nem teszi lehetővé az iparjogosítványnak a gyám nevére való kiállítását. (19.387—1935. K. M.)

**Munkakönyv helyesbítése.** A Kihágási Tanács az alsófokú ítéleteknek a munkakönyv helyesbítését elrendelő részét megsemmisítette és egyidejűleg elrendelte az iratoknak az illetékes iparhatósághoz való áttételét, mert ily rendelkezés rendőri büntető ítéletben helyt nem foglalhat, ily irányban az intézkedés a közigazgatási hatóság, mint iparhatóság hatáskörébe tartozik. (4650—1935. B. M. kih., 9440—1936. Ip. M.)

**Alkalmazotról adott kedvezőtlen információ kártérítésre kötelez.** (K. II. 3131—1935.)

## NAGY IGNÁC

píncefelszerelési  
cikkek raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÜT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók címkek, stb. T: 41-5-15.

## Schillinger Anna Gőzmosógyár Rt.

Budapest, VI.,

Vörösmarthy-utca 47b. — Telefon: 21—3—85.

Az ország legrégebb, modernül berendezett gőzmosódája.

**Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat**  
Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 38-5-59.  
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül berendezve! Legkíméletesebb mosási-rendszer.

**Szakkbavágó gyakorlat utólagos igazolása.** A szakkbavágó gyakorlatnak utólagos munkakönyvi bejegyzéssel igazolása nem korlátozható olyképpen, hogy az utólagosan igazolt szakkbavágó gyakorlat a szóbanforgó ipar üzéséhez kívánt gyakorlati időnek csak egy része lehessen. Ily rendelkezés kibocsátására kellő alap nincsen, mert a közigazgatási hatóság csak megfelelő bizonyítékok alapján hozhat oly határozatot, amely a szakkbavágó gyakorlatot igazoltnak veszi: abban az esetben ugyanis, ha a tanuvallosok vagy egyéb bizonyítékok kellő mérlegelés után nem látszanak megnyugtatóknak, a határozatnak elutasítónak kell lenni. Megnyugtató bizonyítékok fennforgása esetében pedig méltánytalan volna valakit a szakkbavágó gyakorlattal tényleg eltöltött idő egy részétől elűtni. (57.005/1933. K. M.)

**A szolgálati bizonyítvány kiadásának a megtagadására kártérítési igény csak akkor alapítható, ha az alkalmazott a szolgálati bizonyítvány hiánya okából nem tudott elhelyezkedni.** (K. II. 3.278/1935.)

Az a körülmény, hogy a szolgálati viszony az alkalmazott hibájából azonnali hatályú elbocsátás folytán szűnt meg, a munkaadót a szolgálati bizonyítvány kiadásának kötelezettsége alól nem mentesíti.

\* \* \*

**A Budapesti Közlöny** 1934. szeptember 15-iki 208. számában megjelent M. kir. ker. ügy. min. rendelet betiltota a különböző eddig forgalomba hozott oly anyagokból készült ürmértékek hitelesítését, melyek folyadékok, ételneműek érintkezésénél egészségre veszélyes kémiai változáson mennek át. A fagyalt iparban forgalomban lévő fagyalt adagoló szerszámok adagoló eszései hasonló anyagokból készültek és készülnek, mint a fent említett ürmértékek. A fagyaltosok és cukrászoktól kapott vélemény alapján az adagolók eszéseihez felhasználott anyagok nem váltak be a gyakorlatban. Az ilyen szerszámok ugyanis állandóan vízben tartatnak és a leszűrt tapasztalatok szerint rövid időn belül vagy bizonyos oxydot kapnak, vagy lekopnak, ha pedig azokat tisztántartás végett megfelelő kezelés alá veszik (lecsiszolják), így az anyag felső, egyetlen saválló része teljesen eltűnik.

Ezen panaszok eredménye az, hogy cégünk olyan fagyalt adagoló készülékeket hozott forgalomba, melyeknek eszései nemesak abszolút rozsdamentesek, hanem az azokhoz felhasznált anyagok sav és nedvesség-álló voltaknál fogva teljesen higienikusak, bármely erős szerrel is tisztíthatók, ellenálló képességükből semmit sem veszítenek, mely tulajdonságukért cégünk a legmesszebbmenő garanciát vállalja.

Ezen abszolút higienikus, minden külső behatásnak ellenálló anyagból készített fagyaltadagolók eszézeit három nagyságban gyártjuk és pedig: 50, 55, 60 mm átméretben, — vagyis 10, 20 és 30 filléres fagyalt adagok kimérésére.

Bármely nagyság ára darabonként 8 pengő készpénz fizetés mellett, vidékre utánvétellel, portó felszámításával. Kérjük, hogy rendelés esetén cégükhöz: **Finom Fémmunkák Feleki András alpaccaárugyár, Budapest, V., Pannónia-utca 43.** — (Telefon: 98-6-48) szíveskedjenek fordulni.

Alapítattott: 1885.

**HENNEFELD**

Alapítattott: 1885.

**Jégszekrénygyár**

Jégszekrények, sörkimérőkészülékek, elektromos hűtőkészülékek, elektromos fagylaltkészítőgépek és konzervátorok.

**BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 11-4-29.****BERGER S.**

szobafestő, mázoló, fényező és tapétázó

**Budapest, VI., Hegedüs Sándor ucca 27.**

Telefon: 20-4-82.

**NAGY ERNŐ**Csokonai-utca 12.  
Telefon: 33-0-68.  
Modern la. kivittel!

Olcsó árak! — Olcsó árak!

**Címfestő****Ifj. Grünwald Mór**

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 84-3-39. — Uveg és porcellán.

**Gschwindt-féle**Aqua vitae és egyéb likőr különleges-  
ségek, főzelék és gyümölcs konzervek**KAVÉHÁZI PARKETTA****SZABÓKY GYÖRGY IX., Üllői-ut 73. T. 37-4-03.**Saját érdekében kérjen árajánlatot a  
kávéházak legrégebb és legmegbízha-  
tóbb parketta és padlózási vállalatától.**BORPALOTA RT.**

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 14-0-44. és 18-4-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait  
palackozva és hordótételben.**Írógépet**irodájába, üzletébe, otthonába  
legoosóbban Édes és Deesy-  
nél vehet. Alkatrészek, kellékek, karbantartás,  
javítás legoosóbban. Akácfa-u. 13. Tel.: 44-2-24.**Márványból**épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat  
minden színben a legoosóbb árban készít  
**KRÖNEMER DÁVID** márványipari üzeme,  
Budapest, X., Kőbányai ut 39. (Hungária körút  
sarak.) Telefon: 87-8-69**TELJESEN KIPUSZTULNAK  
SVÁBOK, RUSZNIK,**ha „NOVUS“ port használ. Méregmentes  
Zelmanovits Laboratórium Budapest, VI., Berliini-tér 3.

SZEGÉNYSÉGI BIZONYÍTVÁNY az olyan

**NIKOTEX-LÁDA**

amelyben nincsen bőségben

**NIKOTEX****SZIVAR ÉS CIGARETTA.**Az  
eredeti**SIDOL** fém-,  
ablak-  
és

márványtisztításra a legalkalmasabb!

Götz Lipót „SIDOL“ vegyitermékek gyára R. T.

Telefon: 96-6-86

**Steiner és Szimper**

szobafestők, mázolóok, dísz- és templomfestők.

**BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 57. — Telefon: 30-6-29.**

Felelős kiadó: Gyenes Dénes.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,  
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5.